

Kako prevazići spopstvenu manu

<"xml encoding="UTF-8?">

Najveća mana i najgori ljudi

Najveća mana

:Od Zapovjednika pravovjernih Alija, mir neka je s njim, prenosi se

أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعْيِبَ غَيْرَكَ بِمَا هُوَ فِيكَ

Najveća mahana je da prekoravaš druge ljude zbog onoga što je i u tebi samom.”[1]“

:U drugoj predaji sa približno istim sadržajem kaže

أَكْبَرُ الْعَيْبِ أَنْ تَعْيِبَ مَا فِيكَ مِنْهُ

Najveća mahana je da smatraš nedostatkom ono što u sličnom obliku postoji i u tebi“

[samom.”[2

Sklopio si oči od vlastite mane

Da ti mahana drugih zrcalom postane

Zatvori oči od poroka drugih

Pogledaj u lice svoje i na njemu mane traži

U svemu ima vrline i mane

Ne traži manu kako bi stekao vrlinu

Ne gledaj u porok drugih a u dobročinstvo svoje

Spusti pogled na okovratnik svoj

Najgori ljudi

:Zapovjednik pravovjernih Ali, mir neka je s njim, kaže

شَرُّ النَّاسِ مَنْ كَانَ مُتَتَبِعًا لِعُيُوبِ النَّاسِ عَمِيًّا لِمَعَايِبِهِ

[*Najgori čovjek je onaj koji traga za nedostacima drugih ljudi, a slijep je za vlastite.*]³

Vlastitu manu njegovo oko slijepo ne vidi

Nimalo, iako on traži manjkavosti

((Mesnevija, II, str. 51

Neki ljudi su u stanju vidjeti samo slabe strane drugih, zaboravljajući pri tom na vlastite greške,
:upravo onako kako Poslanik, s.a.v.a., kaže

يُبْصِرُ أَحَدُكُمْ الْقَذَاةَ فِي عَيْنِ أَخِيهِ وَ يَدْعُ الْجَذَعَ فِي عَيْنِهِ

[*Neki od vas vide trn u oku brata svoga, a ne opažaju stablo u oku svome.*]⁴

Očite mane vlastite svjesni nismo

Vela preko mana drugih ljudi kidamo

**Ukratko, pametan čovjek je onaj koji je toliko zaokupljen vlastitim nedostacima da se nikad ne
.bavi traženjem tuđih**

Bude li čovjek pametan i bogobožan

Bogobojaznost će ga zaokupiti manama njegovim
Kao što bolesnika odvraća
[Od boli drugih ljudi vlastita bol]⁵

:Neki drugi pjesnik kaže

Mane što ljudi sakriše nipošto ti ne otkrivaj
Kako ni s tvojih grijeha Bog veo skinuo ne bi
A kada god se spomenu, ti ih u zv'jezde okivaj
I nikog od njih ne kori s onog što imaš u sebi

:Imam Ali, mir neka je s njim, kaže

مَنْ نَظَرَ فِي عَيْبِ نَفْسِهِ اشْتَغَلَ عَنْ عَيْبِ غَيْرِهِ

[Ko god gleda u vlastitu manjkavost nema vremena gledati u tuđu.]⁶

Kad bi svak' pred sobom svoju manu gled'o
Popravljanju sebe samo bi se pred'o
Ljudi ovi nehaju, nit za sebe znaju
Jedni drugih mane govorit ne staju
Šamane, ne gledam ja u lice svoje,
Ja gledam u tvoje, a ti lice moje
((Mesnevija, II, str. 242

:Imam Bakir, mir neka je s njim, kaže

قَالَ رَسُولُ اللَّهِ، صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ، ثَلَاثُ خِصَالٍ مَنْ كُنَّ فِيهِ أَوْ وَاحِدَةٌ مِنْهُنَّ كَانَ فِي ظِلِّ عَرْشِ اللَّهِ
عَزَّوَجَلَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ (يَوْمَ لَا ظِلَّ إِلَّا ظِلُّهُ) رَجُلٌ أَعْطَى النَّاسَ مِنْ نَفْسِهِ مَا هُوَ سَائِلُهُمْ لَهَا وَ رَجُلٌ لَمْ يُقَدِّمْ رَجُلًا وَ لَمْ

يُؤَخِّرُ أُخْرَى حَتَّى يَعْلَمَ أَنَّ ذَلِكَ لِلَّهِ فِيهِ رِضًا أَوْ سَخَطًا وَرَجُلٌ لَمْ يَعْصِ أَخَاهُ الْمُسْلِمَ بِعَيْبٍ حَتَّى يَنْفِي ذَلِكَ الْعَيْبَ عَنْ نَفْسِهِ فَإِنَّهُ لَا يَنْفِي مِنْهَا عَيْبًا إِلَّا بَدَا لَهُ عَيْبٌ وَكَفَى بِالْمَرْءِ شُغْلًا بِنَفْسِهِ عَنِ النَّاسِ

Božiji poslanik, s.a.v.a., rekao je: 'Onaj u kojem budu postojale tri odlike ili makar jedna od njih,' bit će u hladovini Prijestolja Boga Uzvišenog na Dan sudnji (na dan kada ne bude nijedne druge hladovine, osim Njegove): čovjek koji od sebe bude davao drugim ljudima ono što i sam od njih traži; čovjek koji ne bude učinio nijedan korak naprijed niti natrag, sve dok nebude znao da li je u tome zadovoljstvo Božije ili pak srdžba Njegova; konačno, čovjek koji ne bude prekoravao svoga brata muslimana zbog nedostatka nekoga, sve dok taj nedostatak od sebe ne odstrani, jer on neće od sebe odstraniti nijedan nedostatak, a da mu se neće ukazati neki drugi, a čovjeku je dovoljno da se umjesto drugim ljudima bavi samim sobom.'[7]

U svakom slučaju, ukoliko neko dobro promisli o kur'anskim ajetima i predajama koje osuđuju ogovaranje, te se onda zamisli nad nesretnim posljedicama ovoga grijeha, uzimajući u obzir i Ovaj i Onaj svijet, nikada ga neće počinuti. Neke od ovih predaja smo već ranije navodili, a sada ćemo navesti jedan od govora Zapovjednika pravovjernih Alija, mir neka je s njim, koji je izrekao
:o odvrćanju od ogovaranja

وَإِنَّمَا يَنْبَغِي لِأَهْلِ الْعِصْمَةِ وَالْمُصْنُوعِ إِلَيْهِمْ فِي السَّلَامَةِ أَنْ يَرْحَمُوا أَهْلَ الذُّنُوبِ وَالْمَعْصِيَةِ وَيَكُونَ الشُّكْرُ هُوَ الْغَالِبُ عَلَيْهِمْ وَالْحَاجَزَ لَهُمْ عَنْهُمْ فَكَيْفَ بِالْعَائِبِ الَّذِي عَابَ أَخَاهُ وَغَيْرَهُ بِبَلَوَاهُ؟!

Uistinu bi oni čisti i od grijeha sačuvani trebali imati samilosti prema onima što u grijeh i' nepokornost zapadoše, pa da zahvalnost bude to što će ih obuzeti i od njih odvratiti. Šta je [onda sa onim poročnim koji prekorava i sramoti brata svoga zbog nevolje njegove?]'[8]

أَمَّا ذَكَرَ مَوْضِعَ سِتْرِ اللَّهِ عَلَيْهِ مِنْ ذُنُوبِهِ مَا هُوَ أَعْظَمُ مِنَ الذَّنْبِ الَّذِي عَابَ بِهِ فَكَيْفَ يَذُمَّ بِذَنْبٍ قَدْ رَكِبَ مِثْلَهُ فَإِنْ لَمْ يَكُنْ رَكِبَ ذَلِكَ الذَّنْبَ بِعَيْنِهِ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ فِيمَا سِوَاهُ مِمَّا هُوَ أَعْظَمُ مِنْهُ وَإِيمَ اللَّهَ لَوْ لَمْ يَكُنْ عَصَاهُ فِي الْكَبِيرِ وَعَصَاهُ فِي الصَّغِيرِ لَجَزَّأَتْهُ عَلَى عَيْبِ النَّاسِ أَكْبَرُ

Zašto se ne prisjeti kako je Bog sakrio onaj grijeh njegov što veći je od tog zbog kojeg ga' prekorava, pa kako ga može osuđivati zbog grijeha nekog, a sam je sličan počinio? Pa čak ako i nije počinio grijeh isti, zgriješio je prema Bogu u nečemu drugom što je krupnije od toga. Tako

*mi Boga, ako nije zgriješio prema Njemu grijehom velikim, jeste grijehom malim, a drskost
[njegova da drugim ljudima mahane traži, uistinu je još veća.]⁹*

يَا عَبْدَ اللَّهِ لَا تَعْجَلْ فِي عَيْبِ أَحَدٍ بِذَنْبِهِ فَلَعَلَّهُ مَغْفُورٌ لَهُ وَلَا تَأْمَنْ عَلَى نَفْسِكَ صَغِيرَ مَعْصِيَةٍ فَلَعَلَّكَ مُعَذَّبٌ عَلَيْهِ
فَلْيَكْفُفْ مَنْ عَلِمَ مِنْكُمْ عَيْبَ غَيْرِهِ لِمَا يَعْلَمُ مِنْ عَيْبِ نَفْسِهِ وَ لِيَكُنِ الشُّكْرُ شَاغِلًا لَهُ عَلَى مُعَافَاتِهِ مِمَّا ابْتُلِيَ بِهِ
غَيْرُهُ

*O robe Božiji, ne žuri ružiti nikoga zbog grijeha njegova, jer možda mu je oprošten, niti se”
smatraj sigurnim od svoga grijeha maloga, jer možda ćeš zbog njega kažnjen biti. Neka se
onda ustegne onaj od vas koji zna za kakav porok drugoga, zbog toga što zna za porok vlastiti,
i neka se zaokupi zahvaljivanjem na sačuvanosti od onog čime je drugi iskušan.”¹⁰*

[1] Fehrest-e mouzu'i-je Gurer, , br. 3167, str. 386.

[2] Nehdžu-l-belaga, Fejzu-l-islam, govor 345.

[3] Fehrest-e mouzu'i-je Gurer, br. 5739, str. 285.

[4] Tefsir-e Kurtubi, sv. 16, str. 327.

[5] Isto, str. 327.

[6] Nehdžu-l-belaga, Fejzu-l-islam, govor 341; Biharu-l-envar, Bejrut, sv. 72, str. 49.

[7] Hisalu Suduk, sv. 1, hadis br. 3, str. 109.

[8] Nehdžu-l-belaga, Subhi Salih, govor 140; Nehdžu-l-belaga, Fejzu-l-islam, govor 140.

[9] Isto.

[10] Isto.